

שני ח

יציאת שבת
5.16

כניסת שבת
4.16

מיכאל יצחק מליק ואברהם פלדמן הי"ד

פרשת ויצא, כסלו תשע"ג, שנה שלשים וארבע, גליון מס' 7

גליון זה יוצא לאור בחסות עיריית רחובות, האגף למוסדות העירייה, המחלקה לתרבות תורנית

כוחם של מעשי אבות

נאמר בפרשה (כט, לא): "ויקרא ה' כי שְׁנוּאָה לאה ניפתח את רַחֲמָיו, ורחל עקרה". ויש להקשות, שבפסוק שלפני כן נאמר: "ויאָהֲבָה גַם את רחל מְלֵאָה", מוכח ממילת "גם" שאהב את לאה, אם כן, מדוע כותבת התורה שהייתה שנואה? ואם תאמר, שהכוונה לשנואה ב**יחס** לרחל, הרי שהמדרש (בראשית רבה ע"א, ב) מוכיח אחרת: "היו סוֹטְטִין בה והיו אומרים: לאה זו אין סוֹטְרָה פְּלוּיָה, נרָאָה צְדָקָת וְאִינָה צְדָקָת, אִילוּ הִינָה צְדָקָת - לא הִינָה מְרַמָּה בְּאַחֻתָהּ". על פי מדרש זה רואים, שהייתה שנואה בגלל מעשיה הרעים: מאידך, על הפסוק (ל, א): "וַיִּתְקַן רַחֵל בְּאַחֻתָהּ", מסביר המדרש, שנתקאה במעשיה הטובים. הכי צד? כמו כן, יש לתמוה על בקשת רחל (שם): "הֲבָה לִי בָנִים" - מה רוצה רחל מיעקב, אם היא עקרה? אלא, יש לומר, שיעקב לא שנה את לאה, ח"ו, אלא שהיה בליבו עליה בגלל הרמאות. לכן, עשה כאביו יצחק, שאמר: אכנס אותה והאהבה כבר תגיע! [וַיִּבְרָאָה יצחק הַאֲהֻלָּה שְׂרָה אִמּוֹ, וַיִּקַּח את רבקה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָהּ] (כד, סז) - קודם נשא ואז אהב. ובאמת, כשנשא את רחל, לסוף שבעת ימי המשתה כבר מרחל ללאה ואהבה בלב שלם, לכן הכתוב מציין את המילה "גם". ממילא דברי המדרש על "שְׁנוּאָה", מתייחסים לשאר הבריות ולא ליעקב.

הוכחה לכך מצינו בשמות בני לאה: "רָצָא ה' בְּעֵינָיו" (כט, לב), "שָׁמַע ה' כִּי שְׁנוּאָה אֲנִי" (שם, פסוק לג) - בזכותם ידעו כולם שנמחל לי מעשה הרמאות וייסתמו לעיניהם.

רחל ראתה שלאה זכתה לבנים והבינה, שיעקב מרחל ללאה על מעשה הרמאות. נכנס חשש בליבה, שמא עליה יעקב עדיין מקפיד, כי היא זו שמסרה את הסימנים, ומשום כך אינה מצליחה ללדת. על כן, פונה אליו רחל ומבקשת "הֲבָה לִי בָנִים" - מרחל לי על זה שמסרתי את הסימנים ותתפלל עלי ועל ידי זה אתעבר. וזו כוונת המדרש, שנתקאה במעשיה הטובים, שנתברר על ידי לידותיה שמעשיה באמת טובים.

לאור זאת, נפרש את הדו-שיח שבין יעקב לרחל כך: רחל מבקשת "הֲבָה לִי בָנִים" - כמו שהתנהגת כלפי לאה כיצחק אביך ומחלת לה, נהג גם כלפי כאביך שהתפלל על אמך [וַיַּעֲטֶר יצחק לה: לִנְכַח אֶשְׁתּוֹ, כִּי עֲקָרָה הָיְתָה] (כ"א, כ) ותתפלל עלי ומחל לי, ותשובת יעקב (ל, ב): "וַתִּתְחַת אֲלֵקִים אֲנִי, אֲשֶׁר מָנַע מִמֶּנּוּ פְּרִי בֶטֶן" - אני סלחתי ואתפלל, אך זה רצונו של מקום. או אז, אומרת לו רחל: אם נהגת כיצחק ולא התרצה הקב"ה, אתנהג אני כְּשֶׁרָה וְאוּלַי אִזּוֹ יִתְרַצֶּה, וזהו שאמרה (שם, פסוק ג): "הִנֵּה אֶמְתִּי בְלַחַה בֶּאֱלֹהִים... וְאֶבְנָה גַם אֲנִי מִמֶּנָּה". "גם" - כמו שרה.

שיחה זו מלמדתנו, על גדל כוחם של מעשי אבות (ואמהות) ושהשפעתם על הדורות הבאים - גדולה כל כך, עד שכאשר הם נמצאים בעת צרה או בהתמודדות קשה - בוחרים ללכת בדרכם של אבותיהם.

יהי רצון, שזוכה גם אנחנו ללכת בדרכם של אבותינו, לא רק בעת צרה אלא גם ביום יום.

נריה אושרי

מערכת "שיח", כולל "יד ברודמן" וציבור הקוראים, מברכים את יו"ר המערכת הרב **אברהם פוס ורלידנו** שיחיו, לרגל נישואי בנם **יעלידנו** נ"י "עזבי הגפן בענפי הגפן, דבר לא והתקבב"

לגליון זה נתקבלה תרומה מאת גב' שולמית חודיידטוב תחי' לע"נ בעלה, ר' שם-טוב ב"ר רפאל צמח חודיידטוב ז"ל, נלב"ע י' בכסלו תשנ"ג ולע"נ אמה, מרת חנה בודוכוב ע"ה בת ר' יצחק מולקנדוב ז"ל, נלב"ע י"ז בכסלו תשל"ה

כמו כן נתקבלה תרומה מאת ר' יוסף י' בודנר נ"י לע"נ הדוד, ר' יעקב מאיר ב"ר צבי ז"ל, נלב"ע י"ב בכסלו תרצ"ד תנצב"ה

חדשות כנען / עורך: נפתלי יערי

יעקב בדרכו לחרן

יעקב בן יצחק, עזב בימים אלה את בית אביו בבאר שבע, על מנת למצוא לעצמו אשה מבנות משפחת אמו בחרן.

יציאתו של יעקב, הידוע כ"איש תם יושב אהלים", השאירה רושם רב בבאר שבע ובסביבתה. רבים מתושבי באר שבע חשים, כי עם יציאתו של הצדיק מהעיר, פָּנָה זִינָה ופָּנָה הַדְרָה, שכל זמן ששהה יעקב בבאר שבע, היה למקום רִיחַ של תורה ויראת ה', עתה עם צאתו - מורגש חסרונו.

מסוכנות הידיעות "בראשית רבה" נמסר לנו, כי בדרכו לחרן, רדף אחרי יעקב - אליפז בן עֶשָׂו וביקש להרגו, במצוות אביו. יעקב מסר לאלפז את כל ממונו, באמרו לאלפז: "הרי עני חשוב כמותי". מסיבה זו, לא מצא לבן אצל יעקב מאומה, כאשר בדק וחשב שיעקב, כמוהו כעבד סבו - אברהם, בוודאי הביא עמו רכוש רב.

עם הגיעו לחרן, הוכיח יעקב את כוחו הרב, כאשר הצליח להזיז את האבן שהייתה מונחת על פי הבאר ושכל הרועים היו צריכים להתקבץ יחדיו על מנת לגוללה מֵעַל פי הבאר. יעקב הצליח לבצע את המעשה, כאדם המסיר פקק מֵעַל פי בקבוק, כלומר, בקלות רבה.

דַרְשׁ דָּרַשׁ

מהמדרש לפרשת ויצא

בראשית רבה, פרשת ויצא, פרשה ע, יב - "יניה כאשר ראה יעקב... ויגש יעקב ויגל את האבן" (כט, ז) - אמר רבי יוחנן: כזה שהוא מעביר פקק מֵעַל פי צלוחית... "וישֵׂא את קלו ויבְדֹךְ" - למה בכה? אמר: אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה, מה פְּתִיב בֵּיהּ? (כד, ז): "ויקח העבד עשרה גמלים", ואני לא נָסֵם אחד ולא צמיד אחד. דבר אחר: למה בכה? שראה שאינה נכנסת עִמּוֹ לקבורה. הַדָּא הֵיא, דהיא אמרה לה (ל, טו): "לכן ישכב עִמָּךְ הלילה". אמרה לה: עִמָּךְ הוּא דְמִיךְ (נקבר), עִמִּי לִית הוּא דְמִיךְ (אינו נקבר). דבר אחר: למה בכה? ראה האנשים מלחשים אלו לאלו מפני שְׁנִשְׁקָה, מה בא זה לחדש לנו דְבַר עֲרֻנָה. שמשעה שְׁלָקָה העולם בדור המבול, עמדו אומות העולם וגדו עֲצֻמֵן מִן הָעֲרֻנָה, הַדָּא אֶמְרַת, שאנשי מזרח גדורים מן הָעֲרֻנָה.

לקוראינו: מאמרים המופיעים ללא ציון שם הכותב, נכתבו על ידי חברי המערכת

חברי המערכת: הרב אברהם פוס, משה רוט, נפתלי יערי, יהודה מליק
העריכה בסיוע אברכי כולל "יד ברודמן" ללימודי הוראה ודיניות, בית שפירא, רחובות
טלפון: 08-9412048
אתרנו באינטרנט: www.pirsuma.com/siach
הדפסה: דפוס ש.ה.ר. רחובות טל. 08-9475106

עונשו של רמאי

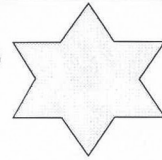
לבן הארמי (רמאי, בחילוף אותיות) ירכשי" תואר מפוקפק זה בצדק. אמנם בפרק כ"ד, בסיפור נישואי רבקה ליצחק, מופיע לבן כדמות חיובית (על פי הפשט): הוא מקבל כראוי את העבד ומנהל משא ומתן הוגן עמו. גם בתחילת סיפור הגעת יעקב לביתו, לבן עדיין מכניס אורחים (כראוי לנצר ממשפחת אברהם המורחבת...). כל זה נותן לנו תחושה ראשונית של אדם הוגן. אבל אט אט הוא מגלה את פרצופו האמיתי. ואז יכולים אנו להסיק, שגם התנהגותו הראשונית היא הצגה, שנועדה "למשוך" את ה"יקרבן" למלכודת הדבש: הוא מכניס אליו את האורה, כי הוא מבין, שיש בו פוטנציאל חיובי מבחינתו. כי ניתן יהיה "לחלוב" מבית אברהם רכוש, או תועלת כלשהי: אל העבד הוא רץ, כי ראה את התכשיטים שקיבלה רבקה. בפרשתנו הוא הבין, שיעקב הוא רועה מקצוען, ישר והגון (כפי שהוא אכן העיד על עצמו בהמשך) והוא רדאי שמע מרחל על גלילת האבן מפי הבאר וכד'. כמו כן, יעקב עבד שם חודש בחינם ולבן רדאי יכול היה להתרשם ממנו. אחרי חודש, לבן מציע ליעקב שכר עבודה וזה הוגן, ודווקא יעקב מציע לעבוד תמורת רחל. לבן הבין וניצל את תמימות יעקב (שיכול היה לקבל את רחל יותר בול...). ויגומלי: לו במסירת לאה, כדי להרוויח עוד שבע שנות עבודה בחינם.

וכשיעקב רוצה לחזור הביתה, שוב מציע לו לבן: "יִקְבֶה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתְנֶה" (ל, כח), ואחר כך שוב מרמהו, בהפרידו מהעדרים את סוג הבהמות שיעקב ביקש. ובעצם אנו תוהים: את מי מרמה לבן? הרי את חתנו! אבל, כנראה, שרמאי בכל רמייה אבריו, ירמה אפילו את עצמו... ואיזו "יתועלת" צמחה לו מהתנהגותו? ראו מה אמרו עליו בנותיו: "העיד לנו חלק ונחלה בבית אבינו!! הלא נכריות נחשבנו לו כי מְכָרְנוּ, וְיֵאכַל גַּם אֶכּוֹל אֶת כֶּסֶפּוֹ. כִּי כָל הַעֶשֶׂר אֲשֶׁר הֲצִיל אֱלֹקִים מֵאֲבִינוּ, לֹא הוּא וּלְבִנָּיו..." (לא, יד-טז). גם הבנות ידעו על ההתנהגות הנבזית של אביהן, וככה הן "העריכו" אותו. זה עונשו הגדול ביותר של רמאי, שבענותיו ברחות ממנו. וזה אכן כאב לו, כפי שרואים מדברי לבן ליעקב: "וְיֵלֵךְ לְנֶשֶׁךְ לְבָנָי (לנכדים) לְבִנְתָּי..." (שם, פסוק כח). אבל רמאי צריך לדעת, שמעשיו יחזרו אליו כבומרנג, כי הקבי"ה "משלם" לכל אחד בהתאם, מידה כנגד מידה.

מנחם אדלשטיין

מתעוררם

"וישק יעקב לרחל... ויבד"

לאחר שיעקב אבינו גולל את האבן מעל פי הבאר ומשקה את צאן לבן, הוא פוגש ברחל אמנו, נושק לה ובוכה: "וישק יעקב לרחל, וישא את קלו ויבד" (כט, יא). בעקבות פסוק זה, כתב בשנה שעברה המשורר פרופ' מירון איזקסון, בטור שלו על פרשת השבוע, שבכי כמעט אף פעם לא מגיע רק על האירוע הטכני שבו האדם בוכה, אלא קשור גם לאירועים קודמים שעברו עליו. אל המעמד הזה, שבו יעקב אבינו גומל חסד עם רחל "בת לבן אחי אמנו" ועם "צאן לבן אחי אמנו", הוא מגיע אחרי אירועים לא-פשוטים בכלל. הוא מגיע אחרי סיפור הברכות, שהכיל בתוכו מתח רב ואולי גם תחושת אשמה מסוימת. הוא יודע, שיעשו אחיו מתנחם להורגו והוא בורח ממנו בחוסר-כל, עמוס בפחד ובכאב, שאולי הוא לא יכול היה לפרוק עד עכשיו, כי זה לא היה שייך, שכן הוא היה צריך להיות חזק, כיוון שהוא היה אולי עסוק כל הזמן ולא הותיר פנאי לנפשו לעכל את הדברים, לתת להם לחלחל בנימה. יעקב רואה את רחל, הוא רואה פנים מוכרות, פנים אהובות, פנים מקבלות, ופתאום כל המתח והפחד שהיו אצורים בקרבו זמן כה רב יוצאים החוצה, והוא בוכה.

אם צודקים דבריו של פרופ' איזקסון בכל בני - איני יודע, אך כאשר מתוארת נשיקה ונבכה, נראה שכנים הדברים. ראיות לכך, ניתן למצוא במקומות הנטפים בספר בראשית, בהם הבני שלוב בנשיקה.

במפגש בין יעקב ועשו, המתואר בפרשה הבאה, כתוב שיעשו רץ לקראת יעקב וייתבקוהו ויפל על צווארו וישקהו ויבכו (לג, ד). אם נאמן שהנשיקה והבכי היו אמיתיים מצד עשו, הרי שהם ביטאו המרה של רגשות-כעס בכאב על העבר, ורגשות-איבה בחמלה.

כאשר יוסף מתודע לאחיו, הוא מנשק להם ובוכה עליהם: "וינשק לכל אחיו ויבד עליהם" (מה, טו). אין ספק, שהנשיקה והבכה של יוסף, מבטאים יותר מכל את פורקן הכאב העצום שהצטבר בקרב, במשך כל השנים שבהם חי עם תחושת הניכור הקשה מאחיו, שהשתלבה בדברי החרטה שלהם לפניו כמשליחים לפי תומם.

אם נרצה לדייק יותר, נאמר, שכאשר מתוארת נשיקה ונבכה, מדובר במפגש. מפגש בין שני אנשים שמכיל בתוכו פורקן רגשי שקשור בעבר, ולעיתים אף קשור בעתיד, כמו זה של דוד ויהונתן - לאחר שטעד בודאות שדוד מוכרח לברוח - "וישקו איש את רעהו ויבכו איש את רעהו, עד דוד הגדיל" (שמאל-א כ, מא).

ואפשר, שגם אצלנו הנשיקה והבכה של יעקב - קשורים גם לעבר גם לעתיד, ושני הפירושים שהביא רש"י מדברי חז"ל, מגלים לנו את סיבת הבכה גם לפנים וגם לאחור.

אייתי וייט

פינת ההלכה

מלאכת בורר בשבת (יא)

השבוע נעסוק במיין הפצים על ידי נטילה מכל הבא ליד. א. בספר "מחזה אליהו" (סימן מט) הובא בשם רבי שלמה זלמן אויערבך רבי יוסף שלום אלישיב, שאין לקחת הפצים מתוך התערובת על מנת למיין אותם, אף אם בשעת הלקיחה נוטל מכל הבא ליד ואינו מקפיד איזה דבר לקחת, ואחר כך כשהוא בידו - מניח את הדבר במקומו. והטעם שזה אסור, כתב ה"ארחות שבת" (ג, קכ), שכיוון שכונתו בנטילה זו לברור ולמיין את החפצים זה מזה, הרי אנו רואים הכל כמעשה ארוך אחד ונגמרה נטילתו בזה שהניח את החפץ למקום המיועד לו, ואם כן, נמצא שהוא בורר. וכתב ה"ארחות שבת" (שם, הערה קלו), שעיקר איתם לכך שזה אסור היא, מכך שלא מצינו בגמרא ובפוסקים עצה כל כך פשוטה לברור תערובת, על ידי לקיחה מכל הבא ליד. מוכח, שפעולה זו אסורה. ב. אמנם, כל זה כאשר לכתחילה לוקח מכל הבא בידו, על

מנת למיין. אך כתב ה"שמירת שבת כהלכתה" (פ"ג, עח) בשם רבי שלמה זלמן אויערבך, וכן הביא ה"ארחות שבת" בשם הרב קרליץ, שאם באופן שמטרת הנטילה - אינה על מנת למיין, כגון: שלוקח כלי מתוך ערימת כלים מלוכלכים, שוטפו ומגנבו - אין בכך בעיה של בורר ומותר להניחו אחר כך במקומו. והטעם לכך (שם, הערה רז), שאינו חשיב כבורר וממיין, אלא כל הבא לידו הוא מנגב ומניחו במקומו. וה"ארחות שבת" הוסיף לבאר (שם, קכא), שעיקר לקיחתו היא על מנת להדיח את הכלי, והנחת הכלי במקומו - נעשית בפעולה נפרדת ואין כאן מעשה ארוך של נטילה על מנת למיין.

והעיר ה"ארחות שבת", שכל היתר זה נאמר, רק באופן שנטל מהתערובת מכל הבא ליד ורק אחרי הדחת הכלי - הוא מניחו במקום המיועד לו. אבל אסור להוציא מתוך התערובת כלי מסוים שחפץ להדיחו עכשיו, כיוון שעצם הוצאת הכלי הזה מהתערובת - היא ברירה שלא לשימוש לאַלְתָּר.

ג. כתב ה"ארחות שבת" (שם, קכב), שבכלל ההיתר של ההלכה הקודמת, שאם ישנם כלים רחוצים המונחים בתערובת ומעוניין לנגבם, על מנת שלא יתהוו עליהם כתמים מחמת הרטיבות - מותר ליטול מכל הבא בידו ולנגב, ואחר כך להניחו במקומו המיועד לו.

הרב אריה ויזל

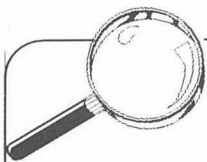
"הַבְּנוֹת בְּנֵי וְהַבְּנוֹת בְּנֵי"

כאשר יעקב מתעמת עם לבן ואומר לו (לא, לו-מב): "ויחזר ליעקב ויָרַב בלבן, ויען יעקב ויאמר ללבן: מה פשעי מה חטאתי, כי דלקת אַחֲרַי. כי משַׁשְׁתָּ אֶת כָּל בְּלִי, מֵה מִצָּאת מִכָּל כְּלֵי בִיתְךָ, שִׁים כֹּה נֶגַד אֲחִי וְאֶחָד וְיִכְיָחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ... זֶה לִי עֶשְׂרִים שָׁנָה בְּבִיתְךָ, עֲבַדְתְּךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׁתִי בְּתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאֲךָ, וַתַּחַלְףֵנִי אֶת מְשַׁרְתֵּי עֶשְׂרֵת מָנִים. לִלְוֵי אֱלֹקֵי אֲבִי, אֱלֹקֵי אֲבִרָהָם וַפַּחַד יִצְחָק הִיָּה לִי, כִּי עַתָּה רִיקִים שְׁלַחְתָּנִי, אֶת עֶגְלִי וְאֶת יָגִיעַ כְּפִי רָאָה אֱלֹקִים וַיִּכַח אֶמְשִׁי. עוֹנָה לֹא לָבָן תְּשׁוּבָה קִצְרָה (שם, פסוק מג). ויַעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב: הַבְּנוֹת בְּנֵי וְהַבְּנוֹת בְּנֵי וְהַצָּאן צֹאנִי, וְכָל אֲשֶׁר אֵתָּה רָאָה לִי הוּא!"

מקשה על כך האברבנאל: "שהשיבו לבן: הַבְּנוֹת בְּנוֹתֵי וְהַבְּנוֹת בְּנֵי וְהַצָּאן צֹאנִי, כִּי הִנֵּה אֲמָרוּ הַבְּנוֹת בְּנוֹתֵי - יָדוּעַ הִיָּה וְיָמָּה בָּא לְאִשְׁמוּעֵינִי; וְאֲמָנָם, בְּאֲמָרוּ וְהַבְּנוֹת בְּנֵי - אִינוּ צוּדִיק, כִּי הֵם בְּנֵי יַעֲקֹב וְכֵן הַצָּאן שֶׁלוֹ, הִיָּה אֲחֵר שֶׁקִּטְאוּ בְּשִׁכְרוּ וְלֹא הִיָּה אִם כֵּן לָבָן!"

ניתן ליישב את תמיחת האברבנאל בדרך הבאה. לאברהם היו שמונה בנים (ישמעאל, יצחק, זקן, יקשו, מדן, מדן, ישבן, ישבן) אך רק אחד מהם - יצחק - נבחר כממשיך דרכו של אברהם, בדרך להקמת עם ישראל. ליצחק היו שני בנים ורק אחד מהם - יעקב, נבחר לממשיך דרכו, בקבלת פרכת אברהם מיצחק. עתה,

חזק לנצר

יש ליעקב שנים עשר בנים, שכולם ביחד אמורים להקים את העם, עם ישראל, שיהפוך לעם מתוך שנים עשר שבטים. השפעת ההורים על בניהם ידועה. אברהם, למרות שהוא יודע מיהו ישמעאל, אינו רוצה לשלחו מביתו, כמו שכתוב (כא, יא): "ויירע הדבר מאד בעיני אברהם, על אודות בניו. גם יצחק מעדיף לשמור את עשו בצל קורתו (כה, כח): ויַעֲקֹב יִצְחָק אֶת עֶשָׂו, כִּי צִיד בְּפִיּוֹ. שֵׁנִיָּהּ יִדְעִים מִי הֵם הַבְּנוֹת, אֲךָ מַעֲדִיפִים לְשִׁמּוֹר אוֹתָם בְּצֹל קוֹרְתָם, כְּדִי לִנְסוֹת וּלְהַשְׁפִיעַ עֲלֵיהֶם.

להבדיל, גם לבן מתכוון לאותו הדבר. ההבדל בינו לבין יעקב ברור לו, כפי שהוא ברור לנו. ברור ללבן, שאת יעקב לא יצליח לשנות. על כן, הוא מנסה לקחת את הבנים ולנתקם מעל יעקב: "הַבְּנוֹת בְּנוֹתֵי וְהַבְּנוֹת בְּנֵי" - אני אטפל בהם, אני אשפיע עליהם מדרכי ומהתנהגותי. כיוצא בזה, מנסה מלאכו של עשו לפגוע ביעקב בכך ירכו (לב, כו). ויַעֲרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיַּעַז בְּכַף יָרְכוּ, וַתִּקַּע כִּי יָרַד יַעֲקֹב בְּהַאֲבָקוֹ עִמּוֹ. כאשר אומות העולם אינם יכולים להאבק בנו, הם מנסים לשלוח יד בחינוך ילדינו וההיסטוריה מלאה בדוגמאות כאלה.

נפתלי יערי